

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Ordinis Sacramento Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XX. Argumentum. Agitur de Acolythorum Ordine, Etymologia, Materia, Forma, ac Ministeriis, & quoniam Acolythi fuerunt figurati in candelabris aureis, in Tabernaculo per Moysem, & in Templo per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94570)

S. Francisci, eximium non minus Exorcistam, quam Theologum conqueri de hujusmodi Episcopalibus prohibitionibus in *cit. specul. Clericor. de Sacram. Ord. tract. 16. cap. 6. à n. 8. & seqq.* Sed non jure, quia cum in hoc ministerio opus sit sanctitate, & prudentia; ac ob defectum alteriusque scandala Exorcistæ frequenter excitaverint, spectat ad Ordinarios locorum ea impedire, & obligare Exorcistas, ut prius Episcopalem obtineant licentiam, quod laudat P. Gobarus de *Sacram. Ord. tract. 8. num. 68.* & Bifus in *Hierurgia Verb. Exorcista* §. 1.

Tertium Dubium est: Quibus orationibus, seu rebus uti debeat Exorcista in adjurando Diabolo, & eo expellendo ex corpore Energumeni? Respondetur quod ad orationes, nec efficaciores, nec sanctiores recitari per Exorcistam posse quam approbatas ab Ecclesia in Rituali Romano sub Paulo V. in *Rubr. de Exorcizandis obsessis à Dæmonio*; ibi enim Evangelia, preces, & psalmi potentissimi, inter quos *Exurgat Deus* &c. de quo S. Athanasius scripsit ad *Antiochum* q. 14. ut refert Cornelius à Lapide in *libro Numeror. cap. 10. Vers. 35. Non existit in toto tam veteri, quam novo testamento verbum terribilius, atque magis disp. is diaboli potestatem, quam initium psal-*
 44 *mi 67. Quamprimum enim dicto verbo: Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus: mox ululans evanescit, & dissiparet Diabolus, ostendens hujus orationis virtutem & operationem.* Sunt autem alii etiam Codices à piis viris compositi ad Energumenos exorcizandos, ut experientia demonstrat. At circa res, quæ præter orationes, adhibere possunt, hæ sunt Reliquiæ Sanctorum; in quarum præsentia, seu contactu Dæmones fugantur non secus ac audaces, & impii latrones, qui si forte dum prædas agunt, ministros Imperatoris obvios habeant, præcipientes abcedunt, ut ait S. Jo. Chrysostom. *Homil. 7. de Machab.* Exemplum si quis cupiat SS. Reliquiarum in fugandis Dæmonibus, legat Ricciolum *Lucubrationum Ecclesiasticar. lib. 1. cap. 29.* ubi ex professo de hoc argumento agit.

Quartum, & Ultimum dubium est; Exorcistas pro recta sui officii functione à quibus debeant abstinere? Respondetur à pluribus, sed præcipue à sequentibus per eos abstinendum esse, prout præcipit Ritual Romanum in *cit. Rubr. de Exorcizandis obsessis à Dæmonio*; decernuntque supracitate Constitutiones Synodales, & advertunt DD. infra allegandi. I. Ne facile credant, quem esse Energumenum, nisi adsint signa per nos supra notata *num. 17.* Sanè multos vidi adeò credulos ne dicam imprudentes, ut quemcumque virum, vel mulierem melancholia, vel fictione laborantem pronuncient Energumenum. II. Abstineant à nimio cibo, & potu, memores dixisse Dominum, *Demoniorum genus non ejici nisi in oratione, & jejuniis.* Marc. 7. III. Eorum finis, & intentio in Energumenis exorcizandis sit Dei gloria, & charitas erga proximum, non autem interesse, vel lucrum temporale, à quo debent omnino esse alieni. IV. In exorcizandis mulieribus sive in Domibus, sive in Ecclesiis, numquam sint soli, sed adsint aliqui obsessarum conjuncti; & omnino caveant, ne tangant mulieres, quas exorcizant, ut notat Gavantus in *Manuali d. V. Exorcista* n. 3. ex Decreto S. Caroli in *Conc. 1. Prov. Mediolan.* Hoc in laudat. Clericali Tom. II. Lib. V.

dem S. Martini scripsit Sulpitius Severus *Dial. 3. in ejus Vita* ibi: *Si quando exorcizandorum Dæmoniorum Martinus operam receperat, neminem manibus attrectabat; & refert Morinus in opere de Sacram. Pœnitentiæ cit. lib. 6. cap. 7. num. 7.* V. Exorcistæ non vagentur in multiloquio, aut supervacaneis, vel curiosis interrogationibus, præsertim de rebus futuris, & occultis ad suum munus non pertinentibus, ut inculcat Ritual Romanum *ubi supr. Vers. Exorcista.* VI. Pontissimum caveant, ne cum Dæmone jocentur, vel cum eo nugacia misceant colloquia; aut ridiculas confabulationes; hostis enim est perfidus, & attentus compescere Exorcismos, ac offendere eosdem Exorcistas, ut monitis, ac exemplis demonstrat Delrius *Disquis. Magic. dist. lib. 6. q. 3. sect. 3. pag. 719.* Barbosa in *cap. Exorcista* 23. *dist. num. 4.* nec non de *Jure Eccl. d. lib. 1. cap. 38. num. 19.* Et Guaccius in *Compend. Malefic. lib. 3. pag. 337.* VII. Nullam medicinam corporalem præbeant Exorcistæ, aut suadeant obsessis, relinquentes hanc Medicis curam, ut expresse vetat Ritual Romanum ubi ante. VIII. Et Ultimo caveant à vana gloria; sique Deus benedicendo eorum labores, & Exorcismos, liberari concedat Energumenos à potestate Diaboli, eidem Deo humillimas gratias agant; nec aliquam suis meritis, aut industriæ gloriolam tribuant; ad quod servandum, bonum erit, si Exorcistæ legerint Exemplum unius Sancti Viri, qui mirabilis erat in fugandis Dæmonibus; sed sentiens se aliquando gloriolæ sensu titillatum, rogavit Deum, & obtinuit, ut quinque mensibus torqueretur à Diabolo, ut ex Sulpitio Severo *dial. 1.* transcribit laudatus Morinus de *Pœnitentiæ Sacram. dist. lib. 6. cap. 7. num. 20.* Plura alia monita, & quidem utilia pro hoc ministerio piè, ac sanctè gerendo; reperient Exorcistæ apud Sanchez in *cit. lib. 2. in Decalog. cap. 42. num. 18.*

DECISIO XX.

ARGUMENTUM.

Agitur de Acolythorum Ordine, Etymologia, Materia, Forma, ac Ministeriis, & quoniam Acolythi fuerunt figurati in candelabris aureis, in Tabernaculo per Moysen, & in Templo per Salomonem positos, differitur de pluribus circa eadem candelabra. Cur Hebræi non adhiberent in Sacrificiis candelas cereas; hæ autem sint in usu in Ecclesia Catholica? Observationes XIV. circa ministeria Acolythorum. Corollaria duo. An peccent mortaliter Acolythi, qui serviunt solemniter in peccato? Et an Ordines minores conferri possint extra Missam? Quomodo, & quando in Missa?

SUMMARIUM.

1 Acolythatus Ordo semper fuit; etiam in intro Ecclesia.

N 2

2 Acolythi

- 2 *Acolythi etymologia multiplex.*
- 3 *Ceroferarii vocantur Acolythi.*
- 4 *Corbicularii Clerici qui sint?*
- 5 *Candelabrum aureum factum à Moyse jussu Dei. Ejus materia, forma, & ornamenta.*
- 6 *Talenti unius, ac mine pondus.*
- 7 *Candelabri Moysis altitudo.*
- 8 *Lucerna ejus an in eadem altitudine æquales?*
- 9 *An lucerent die, ac nocte?*
- 10 *Candelabri aurei basis cujus fuerit forma?*
- 11 *Ejusdem mystica significatio, & Acolythatus Ordinis figura.*
- 12 *Candelabra aurea septem à Salomone facta.*
- 13 *An ablata à Nabuchodonosor?*
- 14 *Candela de cera cur non adbibita in templo ab Hebræis.*
- 15 *Mel cur prohibitum in Sacrificiis Hebræorum?*
- 16 *Candela cereæ usus in Ecclesia ob duas rationes.*
- 17 *Acolythatus Materia, & Forma duplex, & quæ?*
- 18 *An utraque sit de essentia?*
- 19 *Character in Acolytho quando imprimatur.*
- 20 *Acolythi officia duo. Et quæ?*
- 21 *Lumina cur ab Acolythis portantur?*
- 22 *Acolythorum circa ministeria observationes quatuordecim.*
- 23 *Acolythi in mortali servientes an peccent mortaliter?*
- 24 *Minores Ordines an possint conferri extra Missam? Et quomodo, & quando fi dentur in Missa?*

Acolythatus Ordo quartus est inter minores, de quo in præsentis est nobis agendum; quem in primitiva Ecclesia usitatum fuisse; & subsequenter omnibus sæculis in Ecclesia Latina dubitare non possumus, attentis testimoniis Conciliorum, & Ss. Patrum jam antea adductis, & præcipue Decif. VI. num. 42. & 43. nec non Decif. XVII. num. 12. & 13. quibus ad stipulat Menardus in *Sacram. S. Greg. Pape* pag. 279. hæc dicens: *Acolythorum mentio est apud S. Cyprianum Epist. 55. & in Epistola Cornelii Pape, quæ est ad Fabium Episcopum Antiochenum apud Eusebium Hist. Eccles. lib. 6. cap. 31. Fuit autem electus Papa S. Cornelius Anno 254. S. Cyprianus verò factus fuit Episcopus Carthaginensis paulò ante, idest Anno 250. & de ordinatione Acolythorum loquitur Concilium Carthaginense IV. can. 6. celebratum Anno 398. & omnes Rituales libri vetustissimi, quos transcripsit Morinus de Sacris Ordin. part. 2. à pag. 211. & seqq. qui alios Patres Græcos allegat part. 3. Exercit. 14. cap. 2. in quorum dictis etsi expressè non sint Acolythi nominati, habentur tamen in ipsis sub nomine Ministrorum. Caterùm pro majori intelligentia hujus Ordinis videbimus quinque.*

- 1 *Acolythorum quæ sit Etymologia, & quot nominibus in Ecclesia fuerint nuncupati?*

- 2 *Quid & quale fuerit Candelabrum Moysis positum in Tabernaculo?*
- 3 *Quot, & qualia Candelabra sint posita à Salomone intra Sancta Sanctorum?*
- 4 *Quæ sit Materia, & forma Acolythatus?*
- 5 *Quæ, & quot sint officia Acolythorum?*

Quo ad Primum. Non unica est Acolythi vocis Etymologia, nec unicum nomen: siquidem 1. Acolythus dicitur ex verbo græco *ακολυθω*, idest *prohibeo*, & ex negativa particula *A* anteposita, quæ significat *non prohibeo*, & ex utraque formatur supradictum nomen *Acolythus*, idest *Non prohibitus*, quia initiatus hoc ordine non prohibetur Sacrificio interesse, imò est obligatus, quæ essentialia sunt Sacrificii, nempe Panem, Vinum, & Aquam præparare. Magrius in *Hierolexic. Verb. Acolythus*. 2. Ejus Etymon etiam deducitur à Verbo *Ακολυθω*, quod significat *sequi*; nam Acolythorum officium est sequi Diaconum cum cereis accensis, quando accedit ad canendum Evangelium. Menardus ubi ante d. pag. 279. *Lin. 11. v. Acolythus*, ubi ex Hesychio, & Glossis antiquis ait, quoddam Acolythus interpretatur, *sequitor, pedissequus, consequens, iter faciens retro, junior Servus*, habita scilicet relatione ad obligationem inserviendi Diaconis, ac Subdiaconis in Missa. 3. Hinc Acolythi à prædicto Officio deferendi cereos accensos antiquitus dicebantur etiam Ceroferarii, ut scribit Eminent. Card. Baronius ad Annum Christi 44. num. 80. his verbis: *Cum enim ab ipso rerum nostrarum initio Ordinem fuisse constet in Ecclesia Ceroferariorum Clericorum, qui & Acolythi dicebantur, cujus, ut diximus, mentio est apud Cyprianum, Cornelium Papam, Eusebium, Romanum Concilium sub Sylvestro, nec non Synodum quartam Carthaginensem; quorum eo Ordine initiatorum Clericorum muneris erat ad Sacram Mysteriorum pompam ferre accensos Cereos. Hinc Scriptores Sacrorum Rituum vocant Acolythos Ceroferarios, ut videre est apud Bauldry in Cerem. cap. 14. art. 1. & seqq. apud Castaldum lib. 1. Sect. 4. cap. 14. & apud Bissum in Hierurg. Verb. Acolythi num. 90. 4. In quibusdam Gallie Ecclesiis Acolythi vocantur etiam Corbicularii, à Rochetto, quod induunt, quod Galli *Corbulam* vocant, ut notat Magrius in *Verb. Corbicularius*. Est autem Rochettum illud Cotta cum manicis, quam deferunt Acolythi in forma Rochetti etiam apud Regulares, dum inserviunt Missæ, & portant Ceroferalia, ut subdit Magrius *ibidem*; addens in *Verb. Pascha* quoddam in Andegavensi Ecclesia (quæ est in Gallia, vulgò *Nojon*) in die Paschæ duo Corbicularii, idest Acolythi induti Rochetto, & Dalmaticis, ac velato capite representantes mulieres euntes ad monumentum Domini, vadunt ad Capellam; in qua servatur SS. Eucharistia, ubi duo Sacerdotes cum pluvialibus eos interrogant cantantes: *Quem queritis?* Respondent Corbicularii: *JESUM Nazarenum Crucifixum*. Replicant Sacerdotes: *Non est hic; surrexit, sicut prædixit. Ite, nunciate discipulis &c.* Et statim prædicti Corbicularii vadunt in Choro, & referunt Episcopo, ac Canonicis: *Surrexit Dominus, Alleluja*; & statim cantatur solemniter *Te Deum* laudamus à Choro. Hæc sunt signa pietatis, & devotionis, qua pollebant primitivi Christiani. Igitur Acolythi Etymologia cum dedu-*

deducatur à ministerio, quod ipsi præstant in Ecclesia, serviendo in Sacrificio Missæ, & divinis officiis, ac ministrando Diaconis, & Subdiaconis; hinc est quod à vetustissimis Patribus, etiam Græcis vocabantur Ministri, ac Ministrantes, & sub hoc nomine Acolythos significabant, ut ostendimus d. Decif. VI. num. 43. etsi apud Latinos Ceroferarii, ut plurimum nominarentur, ab officio deferendi candelabra cum cereis accensis in Horis Canonicis, & Missa.

Quoad Secundum: Quando Deus præcepit Moyfi fabricare Tabernaculum portatile; quod deserviret pro Templo, in quo sibi Divinus cultus ab Hebræis præstaretur; ut demonstravi in Decisionibus de Sacrificio. Missæ Decif. XII. num. 14. mandavit etiam eidem Moyfi, ut faceret Candelabrum Aureum ad sustinendas septem lucernas ardentis, & reponendum in eodem Tabernaculo penes mensam panum propositionis, ut legitur in Exod. cap. 25. Vers. 31. ubi hæc verba: *Facies & Candelabrum ductile de auro mundissimo, hastile ejus, & calamos, scyphos, & spherulas, ac lilia ex ipso procedentia.* Circa hoc Candelabrum plura notant Interpretes Scripturæ Sacræ; advertentes, quod alia de eo certa habentur; alia autem sunt incerta provenientia ex assertione Scribentium, & præcipue Josephi Flavii in Libr. Antiquit. Judaicæ. Certa sunt, quod hoc Candelabrum erat totum de auro purissimo; erat ductile, non fustum; sed malleatione productum, ac efformatum. Constabat Hastile, in cujus superiori parte egrediebantur sex calami, seu rami, qui assurgebant quasi semicirculi, & in eorum summitate ponebantur lucernæ: ita ut hæc septem forent, addita una in summitate hastilis, seu stipitis ejusdem Candelabri. Calami erant triplici, Hastile verò quadruplici ordine Scyphorum, Spherularum, sive globulorum, ac lilliorum, vicissim sibi succedentium Ornati, quæ quidem ornamenta terna erant in calamis, quaterna in hastile. Lucernæ prædictæ illuminabant locum Sanctum Tabernaculi. Altare thymiamatis, & mensam panum propositionis. Penes Candelabrum erant emunctoria, ac vasa pariter aurea, in quibus ea, quæ de lucernis emuncta erant, extinguebantur. Pondus totius Candelabri cum iisdem emunctoriis, ac vasibus erat unius talenti auri. Talentum unum pendebat minas centum; una mina faciebat triginta uncias; idcirco Candelabrum ipsum constabat tribus millibus uncis auri; & hæc omnia tanquam certa, & in sacro textu expressa concorditer notant Salius ad Annum Mundi 2544. à num. 446. Torniellus ad eundem Annum num. 72. & Cornel. à Lapide in Exod. d. c. 25. num. 31.

Incerta de eodem Candelabro, & quæ sub disputatione remanent apud scriptores, sunt sequentia. 1. Cujus altitudinis esset ipsum Candelabrum? Varii varia dicunt: sed verior est opinio, quod non esset altius Altari, seu Mensæ propositionis panum præter cubitum; tum quia cum esset ordinatum, ut illuminaret idem Altare, & Mensam, lucernæ stantes in summitate Candelabri, opus erat, ne essent altiores valde; sed quantum solet esse lucerna, cum Dominus cœnat, in mensa existens: tum etiam quia coopertoria, & pelles, quibus regebatur Tabernaculum, & de quibus dixi de Sa-

crif. Missæ, eadem Decif. 12. num. 14. non erant multum elevata; ideo ne à fumo lucernarum deturparentur, fas erat, eas esse demissas, nec nimis exurgere in altum. Ita Torniellus d. Anno Mundi 2544. num. 72. 2. Disputant DD. an omnes lucernæ essent æqualiter altæ simul cum illa, quæ erat in summitate hastilis? Affirmat Cornelius à Lapide d. cap. 25. in Exod. Vers. 31. 8 Negant alii, autumantes lucernam hastilis fuisse cæteris eminentiorem; & hæc mihi videtur opinio verisimilior, quia pulchrior est aspectus lucernarum, si plures luceant per gyrum, & quæ in medio est, emineat aliis; præterquamquod, ajunt, septem illas lucernas representare septem planetas, inter quos Sol medius inter alios supereminet majestate, ac splendore. 3. Quærent DD. an prædictæ septem lucernæ aurei hujus Candelabri lucerent tantum in nocte, vel etiam nocte, ac die? Cajetanus contendit, eas luxisse perpetuo, diu, nocteque, ex cap. 27. Exod. Vers. 20. ubi præcipitur filiis Israel dare oleum Levitis, ut ardeat lucerna semper in Tabernaculo testimonii. Si, semper! Ergo nocte, ac die præterea illius Candelabri lucernæ accendebantur, ut lumen darent in loco Sancto, qui carebat fenestris. Ergo nocte, ac die. Imò magis die, quia tunc fiebat Sacrificium thymiamatis, ac panum azymorum; de nocte autem ibi nulla actio, nullum Ministerium. Ita etiam sentit Lippomanus in Exod. cap. 27. Josephus lib. 3. Antiquit. cap. 9. tenuit, quod medietas earundem lucernarum luceret in die; alia medietas in nocte. Abulensis, Sà, Varablus, Oleaster, & alii, quos citat, & sequitur Salius ad d. Annum M. 2544. num. 461. tenent, quod nocte tantum ardebant; idque probant ex textu. Exod. d. cap. 27. in fin. ubi Deus loquens de iisdem lucernis, ait, & collocabunt eam Aaron, & filii ejus, ut usque manè luceat coram Domino. Si usque manè lucernæ ardere debebant: ergo non factò manè. Alia argumenta adducit Salius ibidem videnda. 4. Altercantur Interpretes circa basim hujus Candelabri? Alii enim unicam, nempe rotundam, fuisse arbitrantur, prout esse videmus nostris temporibus plurimum ex Auricalcho Candelabrorum. Alii, quod fuerit gemina ajunt, ex Candelabro, quod post destructam Jerusalem Titus in triumphum duxit, in quo basis erat biceps, habens marinos equos duos in piscem desinentes. Alii, dant ei formam triangularem, ut nunc faciunt periti artifices in Candelabris argenteis. Alii tandem quadrangularem, ad majus ejusdem basis robur in firmitate Candelabri tuenda; & de his omnibus differunt Torniellus, ac Salius ad d. Annum M. 2544. ille sub num. 72. iste sub num. 447. Ultimo perscrutantur DD. mysticam illius aurei Candelabri, ornamentorumque ejus significationem? Plura dicit Cornelius à Lapide d. cap. 25. Exod. sub Vers. 31. Sed ex eis fuisse figuratum Acolythatus Ordinem, ob officium incumbens Acolythi deferendi lumina in Sacrificio advertunt Alcuinus de Div. Offic. in cap. de Eccles. Ord. Durandus in Rat. Div. Offic. lib. 2. cap. 7. & Bissus in Hierurg. Verb. Acolythi num. 218. §. 1. Porro subdit Torniellus d. num. 72. Significasse eos, qui in Sancta Dei Ecclesia cæteris vel dignitate, vel evangelizandi munere præfulgent: Etenim (ait) lilia symbolum sunt castitatis, & innocentia; spherula verò

verò perfectionis : Scyphi autem bene possunt aquam Sapientie Salutaris, ac vinum, doctrinæ spiritualis significare : quemadmodum certum est, septem lucernas fuisse typum septem donorum Spiritus Sancti, quæ in Sanctis Praefulis, ac Verbi Dei Predicatoribus potissimum praeferre debent : qui etiam tantquam in oculis omnium positi, magis studere tenentur, castitatem, & innocentiam, & super omnia charitatem (quæ est vinculum perfectionis) in auro purissimo, ex quo totum factum est Candelabrum, præfiguratum, sectari : ut non solum per doctrinam cæteris propinatum lucere : sed & bonis vitæ exemplis cunctos edificare valeant.

Quò ad Tertium. Respondet Cornelius à Lapide Comment. in 3. Reg. cap. 7. Vers. 49. quòd etiam Moyses fecerit unicum Candelabrum aureum habens septem calamos, & totidem lucernas ;
 12 Salomon tamen fabricato Templo, non unum tantum, sed decem formavit Candelabra aurea, prout testatur Scriptura Sacra d. vers. 49. his verbis : Fecitque Salomon omnia vasa in domo Domini, Altare aureum, & mensam, super quam ponerentur panes propositionis, auream ; & Candelabra aurea, quinque ad dexteram, & quinque ad sinistram contra oraculum ex auro puro ; & quasi lilii flores, & lucernas desuper aureas. Circa hæc decem Salomonis Candelabra aurea quærunto expostores Sacri, an deprædata fuerint à Nabuchodonosor Rege Babylonis quando Jerusalem devastavit, Templum incendit, populumque Judaicum in captivitatem duxit Anno M. 3447. vel potius ante Urbis direptionem fuerint subitus terram occultata una cum Arca foederis, & aliis vasibus aureis ejusdem Templi per Levitas, & Sacerdotes, hortante, & præmonente Jeremia propheta. Salianus ad Annum M. 3446. num. 29. allegat Josephum Hebræum lib. 10. Antiquit. cap. 11. expressè scribentem, mensas aureas, atque Candelabra, cum columnis æneis à Chaldæis fuisse sublata. Torniellus opinatur, ea fuisse abscondita, & non ablata. Salianus nec abscondita, neque ablata, quia, ait, non multum ante excidium Urbis Jerusalem à Chaldæis factum, Sefac Rex Ægypti quinto Roboami anno, deprædatus fuerat thesauros Templi, & omnia vasa aurea, ut habetur 3. Reg. 14. 25. nec credibile est, deinde tot mensas aureas, & Candelabra de auro purissimo fuisse iterum facta, & in Templo reposita.

Sed hic interrogabit aliquis ; quæ de causa in Templo hebræorum, & super his Candelabris aureis impositæ erant lucernæ, quæ ex oleo lucerent, non autem candelæ, ut sit temporibus nostris ? Respondetur, proscriptas fuisse candelas in hebraico Templo, quia earum materia, quæ cera est, deducitur ex melle apum ; prohibuerat autem Dominus hebræis, Ne quidquam fermenti, aut mellis adoleretur in Sacrificio. Levitic. 2. 11. Hujus prohibitionis plures mysticas causas recenset Cornelius à Lapide *ibidem*, sed una allegorica
 15 est, ut significaretur in Sacrificio Crucis Christi omne mel, idest omnis suavitas, & consolatio defutura : altera Tropologica, ut sciremus à Sacris abesse debere mel, idest voluptates carnales ; & intervenire poenitentiam, juxta illud : Sacrificium Deo Spiritus contribulatus. Psal. 50. 19. Igitur quia mel, & cera fraternizabant, & ex eodem fonte fluebant, cerei, ac candelæ ex

cera non adhibebantur ad illuminandum Templum hebræorum, sed earum vice lucernæ ex oleo, quod est Symbolum charitatis. Ita Episcopus Aretius lib. 5. Impres. 139. num. 2. In Ecclesia verò Catholica candelabrum ex cera, cereorumque usus semper fuit ob duas rationes, mysticam unam, moralem alteram. Ratio Mystica est, quia cera, quam apes gignunt sine commixtione, seu concubitu, denotat carnem Christi assumptam de Virgine MARIA sine opera viri ex virtute Spiritus Sancti. Elychnium autem candelæ vulgò il pavello (de quo Ferrarius de Orig. 16 Lingua Italica Verb. Pavello) intra ceram latens significat animam ipsius CHRISTI in carne latentem. Ignis verò, seu flamma, qua candelæ accensa ardet innuit Divinitatem ipsius Verbi Incarnati ; siquidem Deus noster Ignis consumens est. Deut. 4. 24. Ita pluribus DD. antiquis citatis Quartus de Benedictionib. tit. 2. sect. 6. Prelud. 2. Causa Moralis est, ut Sacerdotes novi testamenti, quorum munus est Sacrificare, discant à candelis cereis, quæ, ut dictum est, elaboratæ sunt à castis Apibus, servare se innoxios ab omni labe carnali, & ideò candelæ debent esse ex cera, & non de sevo, ne aliquid carneum sit in Sacerdote ; sed tanquam ceram habeat cor liquescens ad pietatem, & tanquam candelam ceream ardentem inclinatum ad charitatem ; ut per bona opera, & exempla verificetur in illo, quòd præcepit Dominus : Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Matth. 5. 16. Ita Mendezius in Bran Haymanot, seu In Luce fidei lib. 1. cap. 2. num. 4. His addi potest, conferre ad majorem munditiam Altarium, quòd lumina in eis ardentia sint ex cera, non ex oleo, ob periculum effusionis, Cereas candelas pro Divino Cultu consumi probavit Deus sibi gratum esse miraculis multis ; & prodigia plurima narrantur à Bagatta de cereis miraculosè ardentibus coram Sacris Imaginibus, ac Altaribus, eorumque laudes referuntur à Serlogo. tom. 2. in Cantic. V. fig. 13. Exposit. Didascalie. Sect. 1. num. 24. Idem Bagatta tom. 2. lib. 5. cap. 2. §. 12. & 13.

Quò ad Quartum : Materia, ac Forma Acolythatus Ordinis, (cujus figuram gessit Candelabrum aureum Moysis, & alia, de quibus hucusque locuti sumus) duplex utraque est ; siquidem dux dantur res tangendæ Acolytho, 17 dum ordinatur, nempe Candelabrum cum cereo, & Urceolus vacuus, cap. Acolythus, 23. dist. quod est desumptum ex Concilio Carthaginensi IV. celebrato, ut sæpè dictum est, Anno 398. & cap. Perleptis, 25. dist. in quo sic legitur : Ad Acolythum pertinent preparatio luminariorum in Sacrario : ipse cereum portat : ipse suggesta pro Eucharistia, Calices Subdiaconis preparat. Forma pariter est duplex : una consistit in Verbis, quæ profert Episcopus, dum dat Candelabrum cum cereo eidem Acolytho tangendum, nempe : Accipe Ceroferarium cum Cereis, ut scias te ad accendenda Ecclesie lumina mancipari in nomine Domini. Altera, cum eidem exhibet Urceolum, videlicet in illis verbis : Accipe urceolos ad suggerendum vinum, & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi in nomine Domini. Et est mirabile, ac notatu dignum, quod

quod in septemdecim Ritualibus vetustissimis, quos ponit Morinus de *Sacr. Ordin. d. par. 2. à pag. 210* & *seqq.* incipiendo à prædicto Concilio Carthaginensi IV. de Anno 398. & proseguendo per subsequenta sæcula usque ad Pontificale Romanum sub Gregorio XIII. de Anno 1575: semper leguntur eadem materiæ, & eadem formarum verba; etsi prædicti Ritualis libri extracti sint ex variis Episcopatibus, Monasteriis, & Ecclesiis Cathedralibus Ecclesiæ Occidentalis. De iisdem materiis, & formis testantur Theologi de Ordine Acolythatus scribentes, inter quos Brognolus in *Specul. Cleric. tract. 16. cap. 7. resol. 1.* Salmanticenses de *Sacr. Ord. tract. 8. cap. 3. num. 16.* & alii plurimi, quos allegat Barbosa de *Jure Eccl. Univ. lib. 1. cap. 38. num. 9.* & 10. quibus adde Eminent. Card. de Lauræa *disp. 5. de Sacr. Ord. art. 5.* per totum.

Hic autem ab iisdem Doctoribus duo exci-
18 tantur dubia. Unum est, an utraque Materia sit de essentia hujus Ordinis, vel una tantum? Nonnulli arbitrati sunt, solam Candelabri cum Cereo traditionem esse materiam hujus Ordinis necessariam, & idem Acolythos vocari Ceroferarios ab officio deferendi in Missa Candelabrum ipsum. Ita sanctus Bonaventura in *4. dist. 24. part. 2. dub. 5.* & Angelus in *Summa Verb. Ordo.* Alii verò volunt traditionem Urceoli esse essentialem materiam. Ita Durandus in *ead. dist. 24.* & Sanchez in *consil. Moral. lib. 7. cap. 1. dub. 12. num. 8.* Porro Divus Thomas in *4. dist. 24. q. 2. art. 2.* docet utramque materiam, & formam esse de essentia hujus Ordinis; & ita tenent Marchinus *tract. 2. p. 5. cap. 2.* Aver-
sa *sect. 4.* & alii, quos citant, & sequuntur Salmanticenses *d. cap. 3. num. 17.* Alterum dubium est, in cujus rei traditione imprimatur character hujus Ordinis in anima Acolythi? Et communis Theologorum, & Canonistarum responsio est, quod imprimatur, cum traduntur
19 Urceoli, ea ratione, quia quando aliquis Ordo duplicem habent materiam, & formam, character imprimatur in traditione illius materiæ, quæ principalior est, & immediatius Euchari-
sticiæ deservit. Sed talis est traditio Urceoli. Ita sanctus Thomas, Bonacina, & Sanchez apud Salmanticenses *dist. num. 17.* in fine; quibus adhæret Fagnanus in *cap. Cum venisset, num. 63. de Sacr. Unct. tom. 2.*

Quo ad ultimum: Duo sunt officia præci-
20 pua Acolythorum; videlicet deferendi Ceroferaria cum candelis accensis in Missa, & quando cantatur Evangelium; nec non suggerendi Subdiacono urceolos cum vino, & aqua ut ipse cum Diacono illud, & illam infundant in Calicem pro consecrando Sanguine Christi in Sacrificio, *cap. Cleros 6. fin. 21. dist. cap. Acolythus. 23. dist. cap. Perleitis, 25. dist.* Gonzalez in *Comment. ad cap. Officium, num. 3. de Offic. Archid. tom. 1.* Fornarius de *Ordine cap. 7. num. 5.* Gobatus *eod. tract. 8. num. 70.* Salmanticenses *d. cap. 3. num. 16.* & ex Juristis Petr. Gregor. Tholosanus in *Syntagm. Jur. lib. 16. cap. 6.* ubi ait, Acolythos deferre lumina non quidem ad effugandas tenebras, sed ut lumine materiali significet lumen illud æternum, qui venit in hunc
21 mundum, ut testimonium perhiberet de lumine; & illuminaret omnem hominem. Ex Scholasticis

autem, & Canonistis simul, Eminentiss. Card. de Lauræa in *Epitome Canonum Verb. Acolythus*, ubi ulterius advertit, Acolythum portare lumen in Ecclesia in signum latitiæ. Hæc duo sunt verè, & propriè officia Acolythorum; verum quia pro eorum perfecto exercitio plura sunt observanda, quæ notantur à Magistris Ceremoniarum infra citandis, idem placuit sequentes observationes transcribere, & quarum lectione qui ordinati fuerint Acolythi discant bene, ac laudabiliter officium suum in Ecclesia exercere.

I. Acolythi, seu Ceroferarii servientes in Missa, seu Vesperis sint pares stature, quantum
22 fieri potest, ut aequalia in motu sint Candelabra. II. In deferendis Candelabris hanc servant regulam, ut qui est à dextris teneat sinistra pedem, dextera verò nodum medium Candelabri; qui verò est à sinistris, dextera teneat pedem; sinistra autem nodum medium Candelabri. III. Acolythi, dum celebrans cum Diacono, & Subdiacono sedet, regulariter stare debent apud Credentiam: si tamen esset consuetudo, quod sederent, tunc sederent super infimum gradum Altaris ad latus Epistolæ versa facie ad Celebrantem. Vel poterunt sedere in aliquo humiliori scamno nudo apud Credentiam ad hoc præparato. Ad Epistolam verò, & Graduale nequaquam sedent, etiam si Celebrans sederet. IV. In Vesperis Acolythi portant Candelabra cum candelis accensis, præcedentes Sacerdotem, Diaconum, ac Subdiaconum, dum hi exeunt de Sacristia, & vadunt ad Altare; ubi cum pervenerint facta genuflexione Altari, Candelabra deponunt super angulos posteriores Credentiæ. V. Ante Capitulum fumunt Candelabra, & cum eis accedunt ad sedem Celebrantis, facta debita reverentia Altari, ac ipsi Celebranti, coram quo stant, donec legat Capitulum. VI. Finito *Magnificat*, accipiunt iterum Candelabra, & cum illis ad sedem Celebrantis vadunt, & finita oratione, vel orationibus comitantur Diaconum, & Subdiaconum ad gradus Altaris cantaturos *Benedicamus Domino*, & recitata per celebrantem ultima oratione post *Salve Regina*, vel aliam Antiphonam Deiparæ pro tempore, eodem ordine, quo venerunt, revertuntur ante Celebrantem, & ministros in Sacristiam. VII. In Missa solemnī, dum Celebrans facit confessionem, Acolythi, (depositis prius candelabris super Credentia, ut dictum est,) genuflectunt & ipsi apud Credentiam: confessione finita, surgunt, & stant apud eandem. Dum cantatur *Gloria*, vel stant, vel sedente Celebrante, & ipsi sedent, ut supra dictum est; sed prius elevent aliquantulum planetam, & dalmaticas celebrantium à retro ubi sunt seffuri. VIII. Præparet Acolythus, Missale porrigendum Subdiacono cantaturo Epistolam; & ab eodem illud recipiat, ea finita, & post osculatam manum Celebrantis. Dabit postea idem Missale Diacono, qui ipsum positurus est super Altare, donec Celebrans ponat incensum in Thuribulo, & det eidem Diacono benedictionem. IX. Ad Evangelium stent Acolythi unus ad dexteram, & alter ad sinistram Subdiaconi tenentis Missale, donec Diaconus cantat Evangelium, cum Candelabris, & Candelis accensis, in aequali altitudine, & finito Evangelio, ea deferunt ad Credentiam, cum genu reverentiam facientes in medio
Altaris

Altaris ante gradus, dum transeunt, in tanta distantia, ut Diaconum incensantem Sacerdotem, non impedian. X. Dum cantatur Symbolum, vel stent, vel sedeant Acolythi, ut dictum est, sed genuflectant, dum cantatur versus *Et Incarnatus est*; & eo finito, habeant paratam burfam cum corporali exhibendam Diacono, ut illud explicet in medio Mensæ. XI. Completo Symbolo ponant velum longum in humeros Subdiaconi, (ab eodem illud ablaturi ad finem *Pater noster*) & dent ei Calicem cum Patena, & Hostia deferendum in Altare; deinde iidem Acolythi dent ministris paratis ampullas cum vino, & aqua, ut illud, & illam fundant in Calice, & ab iisdem illas recipiant deferendas ad Credentiam; & notent ipsi Acolythi, quod neque osculari debent ampullas, neque manum Subdiaconi, aut Diaconi; siquidem res, & manus osculatur solummodò, quando celebranti porrigitur ex Gavanto tom. 1. part. 2. tit. 7. num. 9. & ex Bissio *Verb. Acolythi* num. 103. XII. Completa incensatione oblaturum, & cum ipse Celebrans fuerit à Diacono incensatus, duo Acolythi debent ministrare aquam eidem celebranti ad lavandas manus; unus scilicet eam infundendo; alter verò mappulam ad abstergendos digitos Celebranti, cum debita reverentia, porrigendo; caveantque ne aquam pelliculæ in pavimento penes Altare projiciant, nam vel in aliquo catino, vel alio loco honesto est projicienda. XIII. Intorticia accensa deferant Acolythi ad elevationem, genuflectentes utroque genu vel ante infimum gradum Altaris cum debita distantia; vel duo in cornu Evangelii, duo autem in cornu Epistolæ facie ad invicem versa. Si intorticia magna sunt valdè, ea tenent recta adhærentia pavimento. Si valdè magna non sunt, dum elevatur Hostia, & Calix, & ipsi eadem aliquatenus elevant. Completa elevatione Calicis, surgunt, & deferunt intorticia in Sacristiam, nisi Missa esset pro Defunctis, vel nisi facienda esset communio Cleri, vel populi post Communionem Sacerdotis; tunc enim stare debent sic genuflexi cum intorticiis, donec finita sit Communio. XIV. Ad Communionem celebrantis Acolythus iterum deferat ampullas cum vino, & aqua ad Altare, eas porrigens Subdiacono pro purificatione Sacerdotis, & exinde eas deferat ad Credentiam, nulla facta genuflectione, sed tantum debita cum reverentia. XV. Dum celebrans daturus est benedictionem, Acolythi genuflectunt apud Credentiam, & eam devotè recipiunt, deinde surgunt, & sumunt de Credentia candelabra cum candelis accensis, & procedunt ad Altare, atque ante infimum illius gradum se locant, hinc inde omnium potestremi; & cum Celebrans finierit Evangelium, facta genuflectione redeunt ad Sacristiam, ordine quo venerant, scilicet præcedentes Celebrantem, Diaconum, & Subdiaconum, ac alios Ministros paratos. Hæc pauca scripsisse sufficiat, pro aliqua instructione Acolythorum in eorum ministerio, qui multò plura scitu necessaria reperient apud Gavantum in *Rubric. Missal. tom. 1. part. 2. Michaellem Baudry in Manuali Sacram. Cerem. part. 1. cap. 14. Andream Castaldum in Praxi Ceremon. lib. 1. sect. 3. cap. 8. & sect. 5. per totam*, in qua agit de Acolytis servientibus Episcopo celebranti. Et apud P. D. Bernardum Bif-

sum Monachum Congregationis Cassinensis S. Benedicti, in recenti eruditissima sua Hierurgia, Rei scilicet Divinæ peractione, in *Verb. Acolythi, & in V. Ceroferarii*; ubi cumulat, quæ ad hujus Acolythatus Ordinis officium spectant.

Duo Corollaria nec omittenda, nec ignoranda veniunt. Unum est, an Acolythi, qui officium suum solemniter exercent, vel in Vesperis, vel in solemnibus Missa, ut supra notatum est, sed reperiuntur culpa mortali gravati, peccent mortaliter? Negative respondet Cabrera, quem citat & approbat Diana Coordinatus tom. 2. tract. 5. resol. 119. desumpta ex Veteri ejus opere p. 3. tract. 4. resol. 95. ex ea minus pia opinione, quæ nulli sapientiorum tum Theologorum, tum Canonistarum arridet, quod minores Ordines non sint Sacramenta, contra quam & DD. & auctoritates collegimus supra in Decif. VI. à numer. 25. & seqq. Item ex eo quod admittendo Acolythatum esse Sacramentum, adhuc ejus ministerium, & officium non videtur perfectum in genere mysterii sacri, & reputari potest levis materia. Ratio evidenter insulsa; scriptum est enim, *Ministri domini, qui fertis Vasa Domini, Isa. 52. 11. & ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. Psal. 130. 6.* Quapropter hujusmodi Acolythum ministrantem in peccato mortali mortaliter peccare responderunt ex Scholasticis Faber de Sacram. Ord. in 4. Sent. dist. 24. q. 1. disp. 1. cap. 3. num. 80. qui citat Angelum, & Sylvestrum; & ex Canonistis Navarrus in *Manuali* cap. 27. num. 163. & fusiùs de Horis *Canonici* cap. 7. num. 41. quorum doctrinam nemo timoræ conscientie despicere est enim magna Dei injuria, ut minister ingrediatur Sanctuarium, & se approximet Altari, etsi immediate in eo non ministret, cum sit inimicus Deo, animam habens mortali culpa foedatam. Utique cuicumque Clerico inservienti in Ecclesia ex officio debet esse cordi monitio illa: *Lavabo inter innocentes manus meas, & circumdabo Altare tuum Domine. Psal. 25. 6.*

Secundum Corollarium est; quod tum Acolythatus, tum alii tres minores Ordines conferri possunt tam in Missa, quam extra Missam, dummodò tamen conferantur de manè, ut expressum habetur in Pontificali Romano sub *Rubric. de Collat. Ord. Minor.* & notat Bissius in *cit. Verb. Acolythi* num. 119. §. 3. ubi advertit, quod si quatuor minores Ordines conferantur in Missa habente septem lectiones, seu Epistolas, Ostiarius conferendus est post primam Epistolam, Lectoratus post secundam, Exorcistatus post tertiam, & Acolythatus post quartam. Quod si Missa unicam tantum habeat Epistolam, omnes prædicti minores Ordines, & eorum singuli dandi sunt post recitationem *Kyrie eleison*.

DECISIO XXI.

ARGUMENTUM.

Nominis Subdiaconi significatio exposta, tria de Ordine Subdiaconatus probantur. I. Ejus existentia in primitiva Ecclesia. II. Ejus institutio facta à Christo Domino, ob quam est Sacramentum. III. Ejusdem Ordinis Subdiaconatus denominatio, & reputatio inter Majores, & Sacros ob tres præ-